

Kartläggning av
idrottsforskning och högre idrottsutbildning
ur ett regionalt perspektiv
(Skåne och Blekinge)

Anna Maria Drake & Joakim Åkesson
Hösten 2010

Innehåll

Inledning	3
Uppdrag och syfte	3
Bakgrund	3
Idrottsforskning	4
Finansiering	4
Idrottsforskningsorganisationer	5
Nationellt	5
Internationellt	6
Samhällsvetenskap och humaniora	7
Nationellt	7
Regionalt	8
Närliggande lärosäten	10
Naturvetenskap och teknik	11
Nationellt	11
Regionalt	12
Närliggande lärosäten	13
Idrottsutbildning	14
Nationellt	14
Regionalt	16
Närliggande lärosäten	16
Sammanfattande iakttagelser	18
Källor och referenser	20
Bilaga 1	21

Inledning

Uppdrag och syfte

Under hösten 2010 fick vi, Anna Maria Drake (doktor i medicinsk vetenskap och universitetslektor i sjukgymnastik vid Lunds universitet) och Joakim Åkesson (licentiat i Idrott och amansuens i Idrottsvetenskap vid Malmö högskola), i uppdrag av Lärosäten syd att genomföra en kartläggning av befintlig idrottsforskning och högre (akademisk) idrottsutbildning. Kartläggningen skulle i första hand ha ett regionalt fokus (Skåne och Blekinge), men även omfatta nationella och internationella (främst avseende forskning och utbildning i Köpenhamn/Danmark) utblickar.

Syftet med kartläggningen är att ge en bild av forskning och utbildning på akademisk nivå som bedrivs på regional nivå – sett i relation till nationell och internationell (Köpenhamn) forskning och utbildning.

Denna rapport är resultatet av denna kartläggning. Rapporten omfattar tre huvudsakliga avsnitt: ett om *forskning*, ett om *utbildning*, samt ett *avslutande sammanfattande* avsnitt. I forsknings- och utbildningsdelarna avhandlas forskning och utbildning utifrån nationellt, internationellt (Köpenhamn), respektive regionalt perspektiv.

Bakgrund

I Skåne och Blekinge finns det fem högre lärosäten: Lunds universitet (ca 46 000 studenter), Malmö högskola (ca 23 000 studenter), Högskolan Kristianstad (ca 11 000 studenter), Blekinge tekniska högskola (ca 8000 studenter) och SLU¹ Alnarp (ca 900 studenter). Lunds Universitet har även ett campus i Helsingborg där ca 3000 av universitetets studenter går.

Äldsta lärosätet är Lunds universitet (LU), som startade så tidigt som 1666. LU är ett traditionellt universitet med fakulteter och institutioner. Här delas verksamheten främst in utifrån olika traditionella ämnesdiscipliner, så som ekonomi, sociologi och medicin. Malmö högskola (MAH) startade 1998 men även innan dess fanns det bland annat lärarutbildningar i staden som bedrevs genom Lunds universitet. Till skillnad från LU delas verksamheten här i större utsträckning in utifrån olika professioner eller yrkesroller, såsom lärarutbildning, tandläkarutbildning och mediaproduktionsledarutbildning. Högskolan Kristianstad (HK) startade 1977, men det hade funnits lärarutbildning i staden sedan länge innan dess. Även Kristianstad delar i stor utsträckning in verksamheten utifrån olika yrkesroller. Blekinge tekniska högskola (BTH) startade i form av Högskolan i Karlskrona och Ronneby 1989. Högskolan som fick sitt nuvarande namn 1999 är en teknisk högskola med starkt fokus på informationsteknik. SLU Alnarp som startade sin verksamhet redan 1862, bedriver utbildningar i bland annat landskapsplanering, trädgård och sydsvenskt jord- och skogsbruk².

¹ Sveriges Lantbruksuniversitet.

² Informationen kommer från respektive lärosätes hemsida.

Idrottsforskning

Finansiering

Finansieringen av svensk idrottsforskning kan sägas ha tre huvudsakliga källor.

Statlig finansiering via Centrum för idrottsforskning

Centrum för idrottsforskning (CIF, tidigare Idrottens forskningsråd) har fördelat statligt idrottsforskningsstöd sedan organisationen bildades 1970. CIF har under hela sin verkningsperiod haft små men kontinuerliga medel som spridits i mindre summor till ganska många olika forskare och lärosäten. Idén har varit att söka stimulera idrottsforskningen genom att ”ge många något”, istället för att ”ge få mycket”. Anslagen har legat runt 50 – 100 tusen kronor per beviljat projekt och år, fördelat på ca 100 projekt. 2010 delade CIF ut närmare 10 miljoner kronor. Vid sidan om projektanslagen bidrar CIF även till att stödja doktorand- och postdok-tjänster, samt ger stöd till olika idrottsforskningsorganisationer. Dessa stöd omfattade sammanlagt ca 6 miljoner kronor 2010.

Statliga forskningsanslag till universitet och högskolor

Universiteten och många högskolor har också kontinuerliga, statliga, forskningsanslag som de kan välja att lägga på idrottsforskning. I dagsläget finns ingen uppskattning av hur mycket medel som kommer idrottsforskningen till del via denna kanal.

Övriga forskningsråd, stiftelser och fonder

Därutöver finns det olika forskningsråd (vid sidan av CIF), stiftelser, och fonder, varifrån idrottsintresserade forskare kan söka anslag, såväl nationellt som internationellt. Exempel på stora nationella bidragsgivare här är Riksbankens jubileumsfond, Vetenskapsrådet (VR), Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensutveckling (KK-stiftelsen) och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS). Internationellt sett är olika internationella forsknings- och utvecklingsprogram den främsta finansieringskällan, så som Erasmus Mundus³, Nordplus⁴, Linnaeus Palme⁵, och EU:s olika program. Det är svårt att säga hur mycket medel som kommer via denna kanal (råd, stiftelser och fonder), men det står klart att det är härifrån den stora andelen av finansieringen kommer.

Riksidrottsförbundets FoU-verksamhet

Här till ska också läggas att Riksidrottsförbundet (RF) har sin egen FoU-verksamhet, som inte sällan gått till så att olika mindre forskningsprojekt har ”gått ut på entreprenad” till enskilda forskare vid olika universitet och högskolor. I sammanhanget rör det sig dock här om mindre summor.

³ ”Erasmus Mundus är ett samarbets- och mobilitetsprogram inom högre utbildning som syftar till att lansera EU som ett "centre of excellence". <http://www.programkontoret.se/sv/Program-Stipendier/Program1/Erasmus-mundus/>, 2010-10-20

⁴ ”Nordplus är Nordiska ministerrådets ramprogram för samarbete mellan de nordiska och baltiska länderna. Nordplus ska bidra till att stärka gemenskapen och den nordisk-baltiska identiteten med utgångspunkt i ländernas historiska, kulturella och demokratiska samhörighet”. <http://www.programkontoret.se/sv/Program-Stipendier/Program1/Nordplus/>, 2010-10-20

⁵ ”Linnaeus-Palme är ett Sidafinansierat utbytesprogram för lärare och studenter inom såväl grundutbildning som avancerade nivåer på universitet och högskolor”. <http://www.programkontoret.se/sv/Program-Stipendier/Program1/Linnaeus-Palme/>, 2010-10-20

Sammanfattningsvis kan man säga att de statliga anslagen via CIF och universitetens (och högskolornas) forskningsanslag, samt RF:s FoU-verksamhet, bidrar till att stimulera till mycket idrottsforskning genom många mindre projekt, medan de få stora forskningsprojekten finansieras av större vetenskapsråd, stiftelser, fonder och internationella program.

Idrottsforskningsorganisationer

Nationella organisationer

I Sverige finns det sju lärosätesövergripande idrottsforskningsorganisationer med olika inriktningar.

Centrum för idrottsforskning

Den mest övergripande av dem är Centrum för idrottsforskning som har till uppgift att: *”Initiera, samordna, stödja och informera om forskning inom idrottens område; Skapa förutsättningar för samarbete mellan forskare vid olika universitet och högskolor samt andra engagerade inom området; Fördela anslag till forskningsprojekt och tjänster”*. CIF är såväl lärosätes- som ämnesövergripande. Organisationen anordnar även konferenser och ger ut publikationerna *Svensk idrottsforskning* och *Forskningsrapporter*.

Svensk idrottsmedicinsk förening (SIMF)

Övriga sex föreningarna är inriktade på olika ämnesområden. Den äldsta av dem är SIMF som bildades redan 1952. Bland föreningens ändamål är att: *”Främja idrottsmedicinens utveckling samt att stimulera till forskning inom idrottsmedicin genom anordnande av möten med vetenskapliga föredrag och diskussioner; Verka för god utbildning i idrottsmedicin; Informera medlemmarna om tillgänglig idrottsmedicinsk litteratur, resultaten av aktuell forskning, mm; Ge spridning av idrottsmedicinska kunskaper och handläggningsprinciper i syfte att främja goda motionsvanor och att skapa de bästa förutsättningar för en effektiv och skadefri träning”*. Organisationen anordnar även konferenser och ger ut publikationerna *Svensk Idrottsmedicin* och *Scandinavian Journal of Medicine Science in Sports*.

Svensk förening för beteende- och samhällsvetenskaplig idrottsforskning (SVEBI)

SVEBI bildades 1975 och har som mål att: *”Verka för goda forskningsmöjligheter; Skapa kontakt mellan forskare på det beteende- och samhällsvetenskapliga området; Informera inåt och utåt om aktuell forskning på området; Upprätthålla kontakter med idrottens organisationer och andra för denna forskning väsentliga organ; Verka för utbildning inom området; Verka för internationella kontakter inom forskning och utbildning”*. SVEBI har en sydvästsvensk orientering med starka fästen i Göteborg och Lund. Organisationen anordnar även konferenser och ger ut publikationerna *Idrottsforskaren* och *Aktuell beteende- och samhällsvetenskaplig idrottsforskning* (SVEBI:s årsbok).

Svenska idrottshistoriska föreningen (SVIF)

SVIF bildades 1976 och vill genom verksamheten: *”Öka intresset för idrottshistoria; Föra ut idrottshistorisk forskning genom våra skrifter och sammankomster; Uppmuntra till idrottshistoriska studier och kulturminnesvård; Vara en central aktör i den svenska idrotts-*

historiska forskningen". Organisationen anordnar även konferenser och ger ut publikationerna *Idrott, historia och samhälle* och *SVIF-Nytt*.

Svensk idrottspsykologisk förening (SIPF)

SIPF bildades som en utbrytning från SVEBI år 2000. Syftet med föreningen är bland annat att: *"Förbättra möjligheterna att bedriva idrottspsykologisk forskning; Verka för en förbättrad idrottspsykologisk utbildning; Tillvarata och förmedla tillämpad idrottspsykologisk kunskap; Skapa möjligheter för ett förbättrat kunskapsutbyte mellan de som forskar respektive arbetar tillämpat; Uppmuntra och verka för ett ökat samarbete över ämnes- och områdesgränserna"*. Organisationen ger även ut publikationen *FLOW*.

Svensk idrottsjuridisk förening (SIJF)

SIJF bildades 1996. Frågetecken kan dock resas kring organisationens verksamhetsgrad då den inte anordnar regelbundna konferenser eller har någon hemsida. Organisationen ger dock ut en *artikelsamling* med relativt jämna mellanrum.

Svensk förening för Sport Management (SFSM)

SFSM bildades så sent som 2005. Föreningen har ännu inte gjort sig hörd och saknar hemsida.

Samtliga ovanstående organisationer, utom SIJF, erhöll organisationsstöd från CIF 2010.

Internationella organisationer

På den internationella arenan finns det också en hel del forskarsammanslutningar att ta hänsyn till. Här följer bara några exempel (det finns många fler):

Rådet för högre idrottsutbildning i Norden (RIHN)

European Observatoire of Sport and Employment (EOSE)

The Scandinavian Foundation of Medicine and Science in Sports (SFMSS)

European Association for Sociology of Sport (EASS)

Sport and University Network in Northern Europe (SUNNE)

De nationella och internationella lärosätesövergripande idrottsforskningsorganisationerna spelar viktiga roller på idrottsforskningsscenen. Det är genom dessa organisationer, deras konferenser och publikationer, som forskarna får möjlighet att föra fram sin forskning, träffas, utbyta erfarenheter och samverka.

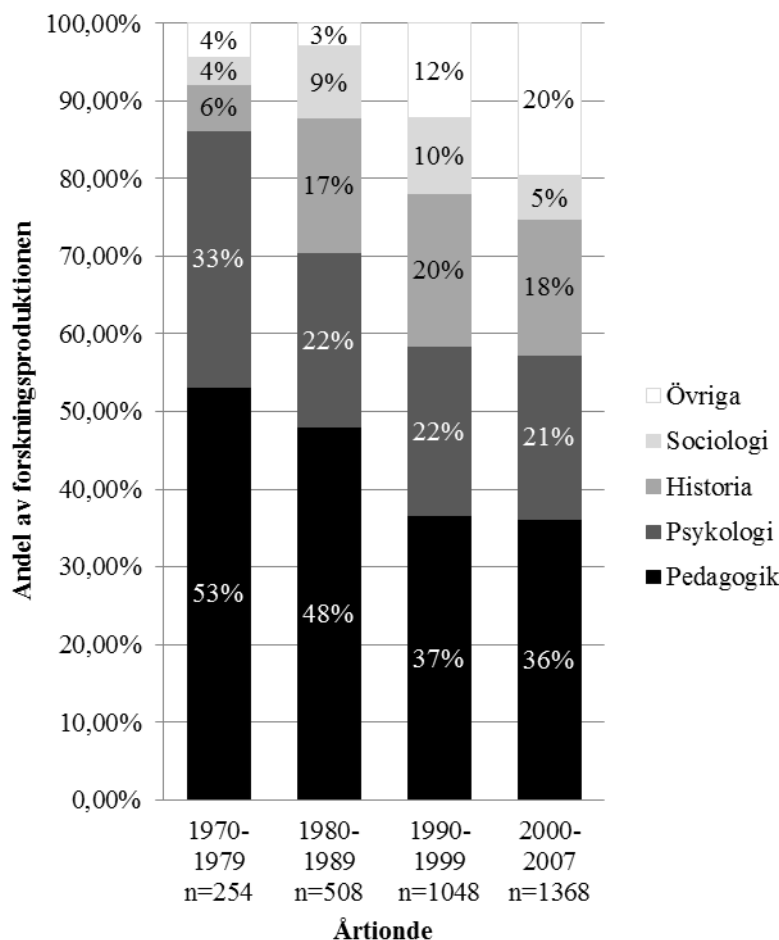
Idrottsforskning inom området samhällsvetenskap och humaniora

Nationellt

Den svenska idrottsforskningen inom området samhällsvetenskap och humaniora (hum/sam) kom igång på allvar under 1970-talet, inte minst eftersom CIF, SVEBI och SVIF bildades under detta årtionde, samt att de första doktorsavhandlingarna inom området producerades då. Avhandlingarna under 1970-talet producerades främst inom ämnena pedagogik och historia.

Sedan dess har forskningen tilltagit kontinuerligt för varje årtionde (se tabell 1.1). Tre ämnen står i en klass för sig när det gäller forskningsproduktionen historiskt sett. Den största andelen av idrottsforskningen har producerats inom ämnesdisciplinerna pedagogik, psykologi och historia.

Tabell 1.1 Idrottsrelaterad forskningsproduktion inom olika ämnesdiscipliner fördelat på årtionde.

Källa: Åkesson 2010

De senaste två decennierna kan en diversifiering av idrottsforskningen inom hum/sam-området dock konstateras. Forskning inom discipliner som sociologi, etnologi, filosofi, media och kommunikation, journalistik och litteratur, ekonomi, juridik, organisationsteori, ledarskap och genusvetenskap, har blivit allt vanligare.

Diversifieringen av forskningen kan delas in i två olika etapper. Den första etappen inleddes under mitten av 1980-talet då allt fler sociologer och (under 1990-talet) etnologer, filosofer och genusteoretiker intresserade sig för idrotten som forskningsobjekt. Den andra etappen inleddes under 1990-talet och tilltog under 2000-talet då allt fler mediaforskare, ekonomer, jurister, organisationsteoretiker och ledarskapsteoretiker fattade intresse för idrotten.

Trots den relativa diversifieringen har forskning utanför de ”traditionella” idrottsforskningsdisciplinerna pedagogik, psykologi, historia och sociologi endast stått för ca en femtedel av forskningsproduktionen under 2000-talet (se fjärde stapeln i tabell 1.1). Konstateras kan alltså att även om forskningen diversifierats på senare år, så domineras den fortfarande av de traditionella disciplinerna. Vid en analys av rapporter från projekt som hade medel från CIF 2009 visade det sig tendensen håller i sig⁶. Projekten fördelade sig på ämnesdiscipliner och lärosäten enligt följande (tabell 1.2 och 1.3):

Tabell 1.2 Forskningsrapporternas fördelning på olika ämne 2009

Ämne	Antal projekt
Pedagogik	13
Psykologi	10
Idrottsvetenskap	4
Samhällsvetenskap	3
Sociologi	2
Språk och litteratur	2
Ekonomi	3
Historia	1
Medicin och fysiolog	1
Filosofi	2
Kulturgeografi	1

Tabell 1.3 Forskningsrapporternas fördelning på olika lärosäte 2009

Ämne	Antal projekt
GIH/SU	11
UMU	8
GU	4
LU	4
MAH	4
LIN	4
HH	2
MU	2
Institut	1
KI	1

Källa: Forskningsrapporter 2009

Historiskt starka forskningsmiljöer

Hum/sam-forskningen har historiskt sett kretsat kring fem starka (i meningen produktiva) forskningsmiljöer. Tre av dem har varit inom pedagogik (i Stockholm, Göteborg och Umeå), en inom psykologi (i Stockholm) och en inom historia (i Stockholm). Gemensamma framgångsfaktorer (vilket samtidigt utgör riskfaktorer) för dessa har varit: (1) att lärosätet vid vilket miljön befunnit sig haft universitetsstatus med därtill kopplade forskarutbildningsrättigheter och forskningsanslag, (2) att de haft en stark centralgestalt i form av en professor, (3) att de haft en forskarutbildning knutna till sig, samt (4) att de haft ett ”levande” seminarium. I centrum för den idrottspedagogiska miljön i Stockholm befann sig under många år professor Lars-Magnus Engström (disputerade 1975). Motsvarigheten i Göteborgs pedagogiska miljö utgjorde professor Göran Patriksson (disputerade 1979). Professor Martin Johansson (disputerade 1975) hade en liknande roll under ett antal år i Umeå, även om han inte kan mäta sig med Engström och Patriksson i fråga om egen forskningsproduktion. Under

⁶ CIF publikationen Forskningsrapporter 2009 analyserades.

1990- och 2000-talet, har Eva Olofsson (disputerade 1989) axlat denna roll i Umeå. Centralgestalt i Stockholms idrottshistoriska miljö har fram till nyligen varit professor Jan Lindroth (disputerade 1974). När det gäller Stockholms idrottspsykologer var Gunnar Borg (disputerade 1962) till en början centralfigur, en roll som hans doktorand Peter Hassmén (disputerade 1991) tog över under 1990-talet. Många av nämnda centralfigurer har också haft nyckelroller i de nationella idrottsforskningsorganisationer som presenteras i föregående avsnitt. Exempelvis har Engström visat stort engagemang i CIF, Patriksson har varit ordförande i SVEBI under 25 år, Jan Lindroth har varit ordförande i SVIF under många år, Hassmén är ordförande i SIPF, och Eva Olofsson var CIF:s första kvinnliga ordförande.

På senare tid har även dominansen från de fem starka forskningsmiljöerna som nämns ovan lättat en aning och andra miljöer, även vid högskolor, har börjat göra allt mer väsen av sig. Exempel på sådana är forskningsmiljöerna i Halmstad, Lund och Malmö. I Halmstad och Lund är forskningen starkt inriktad på idrottspsykologiska aspekter (här har Urban Johnsson, Natalie Stambulova och Erwin Aptsch varit drivande krafter), medan miljön i Malmö har ett brett samhällsvetenskapligt perspektiv (här var professor Tomas Peterson pionjären i uppstartskedet vid millennieskiftet).

En viktig förklaring till att dessa miljöer har kunnat utvecklas är en serie statliga forsknings- och utbildningspolitiska reformer som genomförts sedan 1970-talet. Exempel på en särskilt viktig reform var ”befodringsreformen” 1999 som gjorde det möjligt för högskolor att utnämna professorer baserat på forskarnas meriter.

Regionalt

Idrottsforskning inom hum/sam-området i Skåne-regionen bedrivs främst vid Malmö högskola, och i mindre utsträckning vid Lunds universitet och Högskolan Kristianstad.

Malmö högskola

Vid Malmö högskola finns det en sammanhållen enhet (institution) som särskilt fokuserar på idrottsforskning inom hum/sam-området – enheten Idrottsvetenskap. Enheten har ca 40 anställda⁷, varav den absoluta merparten kan klassificeras som hum/sam-forskare. Det finns exempelvis: sociologer, rättsociologer, jurister, etnologer, historiker, kulturgeografer, pedagoger, psykologer och idrottsvetare. Det finns även några enstaka fysiologer och humanbiologer. Enheten anordnar också regelbundna idrotts-forskningskonferenser och ger ut den välkända nättidskriften Idrottsforum.org. Sedan 2010 har enheten också rättigheter att bedriva forskarutbildning inom ämnet idrottsvetenskap med inriktning samhällsvetenskap och humaniora.

Lunds universitet

Vid Lunds universitet är framförallt några idrottspsykologiskt inriktade forskare aktiva. Det finns även någon enstaka sociolog som har idrottsfokus i sin forskning. I Lund kan man inte tala om någon sammanhållen forskningsmiljö när det gäller idrottsforskning inom hum/sam-området. Det finns dock en hel del idrottsintresserade forskare utspridda vid olika

⁷ Varav tre professorer, två docenter och tolv lektorer 2010.

institutioner. Vid lärosätet finns också en organisation som är avsedd att samordna idrottsforskningen vid universitetet - Idrottsvetenskapligt centrum vid Lunds Universitet (ICLU).

Högskolan Kristianstad

I Kristianstad finns det forskning inom ämnen som är av relevans för idrotten, som inom pedagogik, hälsa och kost. Antalet forskare som har ett tydligt fokus på idrott i sin forskning är dock relativt begränsat.

Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp

Vid Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp finns det förvisso forskning med relevans för idrotten (som inom IT-teknologi vid BTH och miljöfrågor vid SLU), men det finns ingen forskning med specifikt idrottsfokus inom hum/sam-området.

Närliggande lärosäten

I närheten av Skåne-regionen nationellt finns det två högre lärosäten som satsar på idrottsforskning: Halmstad Högskola och Linnéuniversitetet (i Växjö och Kalmar). Även i Köpenhamn, framförallt vid Institut for Idræt vi Köpenhamns universitet, bedrivs idrottsforskning.

Högskolan i Halmstad

Vid Högskolan i Halmstad hålls forskningen samman via *Centrum för forskning om välfärd, hälsa och idrott*. Här finns det idrottsrelevant forskning inom ämnen som pedagogik och hälsa, men Halmstads verkliga styrkeområde när det gäller idrottsforskning handlar dock främst om idrottspsykologi. Halmstad har en hel grupp forskare som intresserar sig för idrottspsykologiska frågor, bland vilka det bland annat återfinns en professor och en docent.

Linnéuniversitetet

Vid Linnéuniversitetet kan idrottsforskningens tyngdpunkter sägas ligga inom områdena pedagogik, coaching, ledarskap och management. Här finns det en grupp idrottsintresserade forskare och man kan tala om en idrottsinriktad forskningsmiljö.

Köpenhamn

Institut for Idræt vid Köpenhamns universitet har en bred idrotts-forskningsverksamhet inom såväl hum/sam- som det naturvetenskapliga området. Inom hum/sam-området är de framträdande inom områden som politik, välfärd och pedagogik. Bland hum/sam-forskarna finns det ca fyra professorer och tio lektorer/doktorer. Av verksamhetsbeskrivningarna på deras hemsida att döma verkar det dock inte bedrivas forskning inom områden av direkt relevans för Sport Management området. Detsamma gäller det teknologiska området. Det är möjligt att Sport Management forskning, eller idrotts-teknologisk forskning bedrivs vid andra institutioner vid universitetet – men det är inget som framgår av deras hemsidor.

Idrottsforskning inom området naturvetenskap och teknik

Nationellt

I Sverige började idrottsforskning inom det naturvetenskapliga området ta fart i och med att Erik Howu Christensen 1941 påbörjade sin anställning vid Gymnastiska Centralinstitutet (GCI) som senare blev Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH). Hans forskning var inriktad mot ”integrerad idrottsfysiologi”, som kan förklaras med studier av kroppens integrerade fysiologiska funktioner i samband med fysisk träning. I hans spår följde banbrytande idrottsfysiologer som gett Sverige ett mycket högt internationellt anseende inom idrottsfysiologin. Som exempel kan nämnas Per-Olof och Irma Åstrand, Bengt Saltin och Björn Ekblom. Per-Olof Åstrand utvecklade på 1950-talet motionscykeln som ett hjälpmedel till den idrottsfysiologiska vetenskapen. Med hjälp av en pendelvåg att mäta bromskraften utvecklade han en testcykel som gjorde att man på ett enkelt sätt kunde mäta hjärtfunktion och träningsstillstånd hos olika individer. Denna cykel görs av Monark och används idag fortfarande i hela världen för att submaximalt beräkna konditionen både hos friska och sjuka personer. Den idrottsfysiologiska forskningen vid Karolinska institutet i Stockholm, i samarbete med GIH, har sedan 1940-talet utvecklats och bibehållit sin position som en världsledande forskarinstitution inom idrottsfysiologin. I dagsläget bedrivs även idrottsfysiologisk forskning vid andra lärosäten i landet; Göteborgs universitet, Högskolan i Dalarna, Linköpings universitet, Luleå tekniska högskola, Lunds universitet, Mittuniversitetet, Umeå universitet, Uppsala universitet och Örebro universitet⁸.

Under 1970-talet introducerades den artroskopiska kirurgin, det vill säga titthålskirurgin, i Sverige. Detta var startskottet för utvecklingen av den ortopediska idrottsmedicinen och idrottstraumatologin. Med denna typ av kirurgi kan man på ett enkelt sätt diagnosticera skadan. Detta tillsammans med nya rehabiliteringsmetoder har gjort att idrottaren snabbare kan gå tillbaka till träning och tävling. Den första professuren i idrottsmedicin tillsattes 1987 med stöd från Folksam och Tipstjänst. Ejnar Eriksson fick denna tjänst som han kombinerade med en överläkarterjänst i ortopedi på Karolinska sjukhuset i Stockholm. År 1991 beslutade riksdagen att tillsätta ytterligare professorer inom detta område – Ronny Lorenzon och Jan Gillqvist fick tjänsterna. När Ejnar Eriksson gick i pension efterträddes han av Per Renström. Tjänsten finansierades med stöd från Svenska spel. Under 2000-talet har nio personer, både läkare och sjukgymnaster, adjungerats som professorer i idrottsmedicin vid olika lärosäten i landet. En mängd avhandlingar inom området idrottstraumatologi har presenterats, främst med fokus på knäskador och rehabilitering efter korsbandsskada.

Forskning inom teknik och biomekanik med idrottsanknytning har varit sparsam i Sverige. Det finns ett fåtal forskare med denna inriktning. Vid en analys av rapporter från projekt som hade medel från CIF 2009 kunde endast fem projekt identifieras. De handlade om ”Utveckling av teknikanalys för diskus och kulstöt” (GIH, Stockholm), tre projekt inom ”Integrerad biomekanisk och fysiologisk analys av längdskidåkning” (Mittuniversitetet, Östersund) och ”Metabol belastning och rörelsemönster vid paddling i kajak” (Lunds universitet).

⁸ Enligt uppgift från Christine Datsch, föreståndare för Centrum för idrottsforskning.

Enligt Centrum för idrottsforskning (CIF) kan idrottsforskning inom naturvetenskap och teknik indelas i ämnesområdena idrottsfysiologi/medicin/teknik och traumatologi/rehabilitering. Under 2009 hade sju lärosäten stöd från CIF i form av projektbidrag inom dessa ämnesområden. Fördelning på olika lärosäten och antal projekt, totalt 59 stycken, visas i tabell 1.4.

Tabell 1.4 Forskningsrapporternas fördelning på olika lärosäte 2009

<u>Ämne</u>	<u>Antal projekt</u>
GIH/Karolinska inst	25
Göteborg	9
Lund	8
Umeå	6
Östersund	6
Linköping	4
Uppsala	1

Regionalt

Idrottsforskning inom det naturvetenskapliga och tekniska området i Skåne-regionen bedrivs främst vid Lunds universitet, och i viss omfattning vid Högskolorna i Malmö och Kristianstad.

Lunds universitet

Vid Lunds universitet finns en centrumbildning, Idrottsvetenskapligt centrum vid Lunds universitet (ICLU), som syftar till att bidra till långsiktig kompetensuppbyggnad inom det idrottsvetenskapliga området. För att klargöra intresset för idrottsrelaterade frågor lät ICLU under våren 2010 inventera den idrottsvetenskapliga kompetens och det intresse för idrottsvetenskaplig forskning och utbildning som finns hos Lunds universitets personal. Ett mail skickades till alla lärare och forskare vid universitetet. Totalt anmälde 245 personer ett aktivt engagemang eller intresse för dessa frågor. Enkäten visade att 60 av de svarande aktivt sysslar med forskning som kan betecknas som idrottsrelevant. Majoriteten (37 personer) är knutna till medicinsk fakultet och representerar områden som medicin, ortopedi, hälsolära, fysiologi och sjukgymnastik. Resterande del av lärarna tillhör samhällsvetenskaplig fakultet (psykologi, sociologi) och tekniska högskolan (biomekanik näringslära, ergonomi). Ett mindre antal lärare och forskare finns vid Socialhögskolan, Musikhögskolan, Teaterhögskolan och Campus Helsingborg.

Malmö högskola

Vid Malmö högskola domineras forskningen inom hum/sam-området. Det finns några enstaka idrottsfysiologer och humanbiologer, i flera fall bedrivs deras idrottsforskning i samarbete med Lunds universitet.

Högskolan Kristianstad

I Kristianstad finns ett fåtal forskare som bedriver forskning inom det naturvetenskapliga området. Forskningen fokuserar främst på fysisk status och fysisk aktivitet bland barn, ungdomar och vuxna samt hälsa och kost.

Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp

Vid Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp finns det forskning med relevans för idrotten, men ingen specifik koppling till naturvetenskap och teknik.

Närliggande lärosäten

Högskolan i Halmstad

Vid Högskolan i Halmstad bedrivs forskning främst inom ämnena pedagogik och psykologi. Vi har inte kunnat identifiera några projekt med specifik naturvetenskaplig/teknisk inriktning.

Linnéuniversitetet

Vid Linnéuniversitetet fokuseras den idrottsvetenskapliga forskningen inom humaniora och samhällsvetenskap.

Köpenhamn

Vid Institut for Idræt (IFI) i Köpenhamn finns en lång tradition med utbildning och forskning inom idrottsområdet. Inom det naturvetenskapliga/tekniska området finns det tre forskargrupper. Gruppen ”Integrerad fysiologi” fokuserar på studier av musklernas blodgenomströmning, metabolism och jontransport i vila och under fysiskt arbete. Gruppen ”Molekylär fysiologi” forskar på samspelet mellan fysisk aktivitet, träning och kost. I gruppen ”Motorisk kontroll och biomekanik” arbetar man med att förstå hur rörelser genereras, kontrolleras och optimeras vid träning.

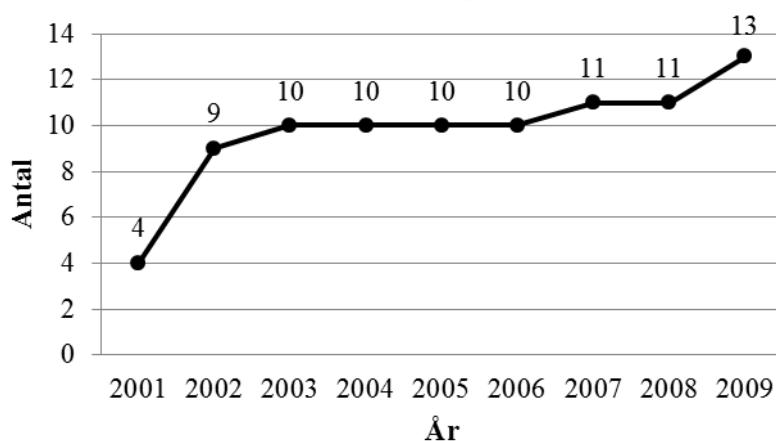
Vid Bispebjergs Hospital finns Institute of Sports Medicine Copenhagen som bedriver idrottsmedicinsk forskning. Institutet är en enhet som riktar sig till personer med problem i rörelseapparaten till följd av idrottsutövande. Forskningen riktar sig främst mot att förbättra behandlingen vid överbelastningsskador på senor och muskler. Samarbete sker med Köpenhamns Universitet.

Idrottsutbildning

Nationellt

Idrottsutbildningar på akademisk nivå i Sverige bestod länge, i stort sett uteslutande, av idrottslärarytbildningar och andra idrottspedagogiska utbildningar⁹. För att arbeta inom det idrottsmedicinska området har en sjukgymnast- eller läkarutbildning varit ett naturligt val. Under början av 2000-talet hände dock någonting. De få idrottsutbildningar som fanns, och inte var idrottslärarytbildningar, övergick från att ha varit idrottspedagogiska utbildningar till att bli idrottsvetenskapliga utbildningar, tränarytbildningar och Sport Management utbildningar. Dessutom tillkom ett relativt stort antal nya idrottsutbildningar. Enbart under 2002 startade fem nya programutbildningar (på grundnivå) med specifikt idrottsfokus, främst i form av idrottsvetenskapliga program (se tabell 1.5).

Tabell 1.5 Antal akademiska idrottsutbildningar fördelat på startår (exklusive idrottslärarytbildningar).

Källa: Åkesson 2010

Förklaringsfaktorer till den hastiga nya utvecklingen kan inte med säkerhet fastslås. Men rimliga förklaringar är: (1) Tilltagande kommersialisering och professionaliseringsprocesser i samhället i stort och inom idrotten specifikt, (2) Förändrat ideologiskt samhällsklimat i riktning mot konsumism och (ny) liberalism, (3) Utbildningspolitiska reformer vilket gav lärosätena förändrade och förbättrade möjligheter att starta nya typer av utbildningar, samt (4) utbildningsreformer vilka ledde till att det samlades grupper av idrottsintresserade forskare vid en rad högskolor och universitet¹⁰.

År 2009 uppgick antalet utbildningsprogram med idrottsfokus till 13 stycken (exklusive idrottslärarytbildningar). Dessa utgjordes främst av idrottsvetenskapliga utbildningar, Sport Management utbildningar, och tränarytbildningar. I sin licentiatuppsats från 2010, *Idrottens akademisering: kunskapsproduktion och kunskaps förmedling inom idrottsforskning och*

⁹ Här avses programutbildningar på grundnivå, inte fristående kurser eller utbildningar på exempelvis magister och masternivå.

¹⁰ Utbildningsreformen ”den nya lärarytbildningen” 2001 ledde till det bildades renare idrottslärarytbildningar vid en rad lärosäten. Idrottsintresserade forskare som tidigare varit spridda runt om i organisationerna samlades därigenom ”under samma tak”.

högre idrottsutbildning, analyserade Joakim Åkesson (en av författarna här) dessa utbildningar. I analysen behandlades varje inriktning inom varje utbildningsprogram som en särskild utbildning¹¹. På så vis kunde 22 olika utbildningar urskiljas och klassificeras. Genom analyser av de 22 utbildningarnas kurslitteraturlistor visade det sig att utbildningarna dominerades kraftigt av sådana som kunde klassificeras som Sport Management utbildningar (9 st), följt av Tränarutbildningar (5 st), Hälsoinriktade idrottsutbildningar (3 st), Kultur- och samhällsinriktade utbildningar (2 st), Medicin- och fysiologi inriktade utbildningar (2 st), samt Psykologiutbildningar (1 st) (se tabell 1.6).

Tabell 1.6 Akademiska idrottsutbildningar (på grundnivå) i Sverige 2009 fördelat på utbildningstyp

Utbildningstyper	Antal
Managementutbildningar	9
Tränarutbildningar	5
Hälsoutbildningar	3
Kultur- och samhällsutbildningar	2
Medicin- och fysiologiutbildningar	2
Psykologiutbildningar	1

Källa: Åkesson 2010

Nedan (tabell 1.7) följer en översikt över hur ovanstående idrottsutbildningar (går under rubriken Idrottsvetenskapliga utbildningar här nedan) förhåller sig till andra typer av idrottsrelevanta utbildningar.

Tabell 1.7 Antal utbildningar och antal antagna studenter till dessa utbildningar fördelat på olika typer av idrottsrelevanta akademiska utbildningar 2010.

Utbildningstyp	Antal utb.	Antal antagna
Idrottsvetenskapliga utbildningar	16	752
IDV-utbildningar på magister- och masternivå	8	41
Utbildningar med idrottsinriktning (idrott ej huvudfokus)	9	143
Idrottslärarutbildningar	13	778
Hälsoutbildningar (ca - ej vårdutbildningar)	20	1162
<i>Summa</i>	66	2876

Källa: VHS 2010

Översikten visar att de idrottsvetenskapliga utbildningarna var ungefär lika vanliga som idrottslärarutbildningarna, men ovanligare än hälsoutbildningar (exempelvis folkhälsovetenskapliga utbildningar och hälsopedagogutbildningar) 2010. Det finns också utbildningar med idrottsinriktningar, men där idrott inte är utbildningens huvudfokus.

I bilaga 1 återfinns översikter över vilka utbildningar som finns vid varje lärosäte fördelat på utbildningstyperna i tabell 1.7.

¹¹ Vilket ansågs lämpligt då utbildningar som idrottsvetenskapliga program ofta består av flera olika inriktningar, vilka leder till olikartade yrkesroller.

Regionalt

I Skåne-regionen bedrivs det specifika idrotts-utbildningsprogram framförallt vid Malmö högskola och Lunds universitet. Vid Malmö högskola finns utbildningar i idrottsvetenskap på grund-, magister-, master- och forskarnivå. Vid Lunds universitet finns framförallt IDV-utbildningar på masternivå. Även vid Högskolan Kristianstad, Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp finns det utbildningar med idrottsrelevans, men då utan specifikt idrottsfokus (här bortses från idrottslärarutbildningar).

Malmö högskola

Malmö högskola (MAH) har idrottslärarutbildning, idrottsvetenskaplig utbildning (med inriktningar mot ledarskap, samhälle och Sport Management), samt folkhälsovetenskaplig utbildning. MAH fokuserar på ämnesområden som samhälle, ledarskap, pedagogik, management och hälsa. MAH har även utbildningar i idrottsvetenskap på magister-, master-, och forskar-utbildningsnivå. Vid lärosätet ges därutöver ca 37 fristående kurser med idrottsfokus.

Lunds universitet

Lunds universitet (LU) har utbildning i idrottsvetenskap på masternivå (med inriktningar mot medicin och psykologi). LU fokuserar på ämnesområden som psykologi och medicin. Vid lärosätet ges också ett internationellt masterprogram i folkhälsovetenskap (Public Health) och ca fem fristående kurser med idrottsfokus.

Högskolan Kristianstad

Högskolan Kristianstad (HK) har idrottslärarutbildning och folkhälsovetenskaplig utbildning. HK fokuserar på ämnesområden som pedagogik och hälsa. Vid lärosätet ges dessutom ca sju fristående kurser med idrottsfokus.

Blekinge tekniska högskola och SLU Alnarp

Vid Blekinge tekniska högskola finns idrottsrelevanta utbildningar inom exempelvis folkhälsovetenskap och it-teknologi. SLU Alnarp har en rad utbildningar inom områden som miljö, kost och hälsa.

Närliggande lärosäten

I Skåne-regionens omedelbara närhet bedrivs idrottsutbildningar vid lärosätena Linné-universitet och Högskolan i Halmstad, och även vid olika utbildningsinstitutioner i Köpenhamn.

Linnéuniversitetet

Linnéuniversitetet (LIU) har idrottslärarutbildning, tränarutbildning, Sport Management utbildning, idrottsvetenskaplig utbildning (med inriktning mot hälsa), samt hälsovetenskaplig utbildning. LIU fokuserar på ämnesområden som pedagogik, management och hälsa.

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Halmstad (HH) har idrottslärarutbildning, idrottsvetenskaplig utbildning (med inriktningar mot pedagogik, psykologi och folkhälsovetenskap), hälsopedagogisk utbildning

och folkhälsovetenskaplig utbildning. HH har också biomekanikingenjörsutbildning och psykologiutbildning med idrottsinriktningar. Dessutom finns det en utbildning i professionellt idrottsutövande med inriktning mot golf. HH fokuserar på ämnesområden som psykologi, hälsa, pedagogik och biomekanik.

Köpenhamn

I Köpenhamn bedrivs i stort sett motsvarande de idrottsutbildningar som ges i Skåne-regionen. Här ser utbildningsstrukturen dock något annorlunda ut. Exempelvis ges inte Sport Management utbildning och idrottslärarutbildning vid Köpenhamns universitet. Dessa ligger istället på olika yrkeshögskolor.

Köpenhamns universitet (KU) har idrottsvetenskaplig utbildning (med inriktningar mot medicin/fysiologi och humaniora/samhällsvetenskap), vilken bedrivs vid Institut for Idræt, och folkhälsovetenskaplig utbildning. KU fokuserar på ämnesområden som medicin, fysiologi, humaniora och samhällsvetenskap. Business Academy Copenhagen North bedriver Sport Management utbildning. Och Læreruddannelsen Blaagaard/KDAS bedriver lärarutbildning där man kan välja att fokusera på idrottsämnet.

Folkhögskole- och Yrkeshögskoleutbildningar

I Skåne-regionen ges också några få idrottsutbildningar inom folkhögskolor och yrkeshögskolor. Vid yrkeshögskolan i Båstad kan man utbilda sig till Sportmarknadsförare och vid folkhögskolan i Eslöv kan man läsa fotbollstränarutbildningar.

Sammanfattande iakttagelser

Om kunskapsproduktionen inom idrottsforskningen och kunskapsförmedlingen inom idrottsutbildningarna (på ett nationellt plan) jämförs, kan några intressanta konstateranden göras. Inom idrottsforskningen produceras främst kunskap inom ramarna för ämnesdisciplinerna medicin, fysiologi, pedagogik, psykologi och historia (4/5 av forskningsproduktionen inom hum/sam-området under 2000-talet har ägt rum inom ramarna för ämnesdisciplinerna pedagogik, psykologi, historia och sociologi). Men bland utbildningarna förmedlas främst kunskap inom området Sport Management (9 av 22 utbildningar i landet kan klassificeras som Sport Management utbildningar baserat på analyser av kurslitteraturinnehåll).

Det finns alltså en tydlig diskrepans mellan producerad och förmedlad kunskap. En förklaring till denna kan vara att forskningen och utbildningen följer olika utvecklingslinjer då de etablerats under olika tidsepoker – då det rått skilda ideologiska samhällsklimat. Idrottsforskningen inom hum/sam-området etablerades i en tid (1970-talet) då idéer dominerade samhället som kan sägas tillhöra *det moderna produktions och välfärdssamhällets epok*. Idrottsutbildningarna, å andra sidan, etablerades i en tid (2000-talets början) präglad av idéer som kan sägas tillhöra *det postmoderna konsumtionssamhällets epok*. Forskning och utbildning har alltså grundats i tider med olika ideologiska klimat. Forskningen bär därmed med sig ett ideologiskt ”bagage”, som utbildningarna inte behöver ”bära”. Och till följd av institutionell tröghet, har forskningen problem att ”hinna ikapp” eller ”hålla jämna steg med” utbildningen (Åkesson 2010).

Idrottsforskning och idrottsutbildning i Skåne-regionen är väl utvecklad. Såväl forskning som utbildning har både bredd och djup. Forskningen som bedrivs vid de olika lärosätena varierar. Vid Malmö högskola bedrivs mycket idrottsforskning inom hum/sam-området. Inom ämnen som sociologi, etnologi, historia, filosofi, kulturgeografi, pedagogik och psykologi. I Lund bedrivs idrottsforskning främst inom medicin, fysiologi, psykologi och teknik. Här är det alltså i större utsträckning en naturvetenskaplig tyngdpunkt. Högskolan Kristianstad har sina styrkeområden inom ämnen som hälsa och pedagogik. Vid SLU Alnarp är forskningen stark inom miljö och kost. Och vid Blekinge tekniska högskola är teknik och IT-teknologi styrkeområden.

Det bedrivs alltså forskning inom de flesta ämnesdiscipliner man kan tänka sig i Skåne-regionen och inom många av dem finns det också specifika idrottsfokus. När det gäller specifik idrottsforskning kan två områden dock lyftas fram, där det finns klara utvecklingsmöjligheter. Det första av dem är forskning av relevans för Sport Management området, det vill säga idrottsspecifik forskning inom ämnen som ekonomi, juridik, ledarskap, organisationsteori, HRM och liknande. Här finns utvecklingsmöjligheter med tanke på den kunskapsefterfrågan som de talrika Sport Management utbildningarna rimligen står för. Det ska dock tilläggas att detta område är underbeforskat även nationellt sett. Det andra eftersatta området är teknik och teknologiområdet. Med den snabba tekniska utvecklingen i samhället bör även idrotten kunna utvecklas och dra nytta av nya tekniska innovationer. Med tanke på

regionens kapacitet, inte minst i form av Lunds tekniska högskola och Blekinge tekniska högskola, finns här ett potentiellt utvecklingsområde för idrottsforskningen i regionen.

Skåne-regionen omfattar alltså en i det närmaste fullständig forskningskompetens på hög nivå om lärosätena i regionen betraktas som en helhet. Även utbildningsutbudet i regionen är omfattande. I Malmö finns Folkhälsovetenskaplig utbildning, idrottslärarytbildning och idrottsvetenskaplig utbildningar med inriktningar mot Sport Management, Ledarskap och Samhälle. De idrottsvetenskapliga utbildningarna här omfattar nivåerna från grundnivå upp till forskarutbildningsnivå. I Lund finns det framförallt masterutbildningar inom medicin, psykologi och folkhälsa, men vid LU finns även forskarutbildningar inom olika ämnen dit framtida idrottsintresserade forskare kan söka sig. Det bör också nämnas att studenter med intresse för idrottsmedicin har möjlighet att studera till läkare eller sjukgymnast vid LU och därefter specialisera sig inom det idrottsmedicinska området. I Kristianstad finns det idrottslärarytbildning och hälsoutbildning. Dessutom finns det en mängd andra utbildningar med idrottsrelevans, men utan specifikt idrottsfokus, vid bland annat BTU (ex. IT-teknologi) och SLU Alnarp (ex. miljö).

Sett i sin helhet omfattar utbildningarna alltså ett stort antal områden och ämnen, och det finns möjligheter att gå hela den akademiska trappan inom många av dem - beroende på vilket lärosäte man söker sig till. Däremot kan kontakter, erfarenhetsutbyte, samordning, samarbete och samverkan mellan de olika lärosätena utvecklas - gällande såväl forskning som utbildning. Idag bedriver varje lärosäte i stor utsträckning sin respektive verksamhet oberoende av, och utan större hänsyn till, verksamheten vid övriga lärosäten i regionen. Vinsten kan med största sannolikhet göras, av nytta för såväl de olika lärosätena, som för idrotten och samhället i stort, om samverkan utvecklas framöver. Med tanke på kompetens och utbud i regionen, gällande idrottsforskning och idrottsutbildning, finns det möjligheter att genom utökad lärosätesövergripande samverkan utveckla Skåne till en excellent region för idrottsforskning och idrottsutbildning, som kan hävda sig på såväl det nationella som det internationella planet.

Källor och referenser

CIF (Centrum för idrottsforskning) (2009). *Forskningsrapporter*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning

VHS (Verket för högskolestudier) (2010). *Antagningsstatistik för högskolor och universitet 2010*. URL: <http://www.vhs.se/sv/Statistik1/Tidigare-terminer/>. Tillgänglig 2010-12-10.

Åkesson, Joakim (2010). *Idrottens akademisering: kunskapsproduktion och kunskapsförmedling inom idrottsforskning och högre idrottsutbildning*. Malmö: Idrottsforum.org, Malmö högskola.

Renström, Per & Karlsson Jon (2010). *En resa i tiden med svensk idrottsmedicin*. Svensk idrottsforskning, nummer 3.

Hemsidor för olika lärosäten:

Blekinge tekniska högskola	http://www.bth.se/
Business Academy Copenhagen North	http://www.cphnorth.dk/#
Högskolan i Halmstad	http://www.hh.se/
Högskolan Kristianstad	http://www.hkr.se/
Köpenhamns universitet, Institut for Idræt	http://www.ifi.ku.dk
Læreruddannelsen Blaagaard/KDAS	http://blaagaard-kdas.ucc.dk/
Linnéuniversitetet	http://lnu.se/
Lunds Universitet	http://www.lu.se/
Malmö högskola	http://www.mah.se/
SLU Alnarp	http://www.slu.se/sv/om-slu/orter/alnarp/

Intervjuer:

Dartsch, Christine, föreståndare för Centrum för idrottsforskning, 2010-11-23

Bilaga 1.

Tabell 1.1 Idrottsutbildningar 2010 (antagna i antal)

Lärosäte	Utbildningsprogram	Antagna
Gymnastik- och idrottshögskolan	Tränarprogrammet	30
Göteborgs universitet	Sports Coaching	50
Högskolan Dalarna	Idrottstränarprogrammet (2 inr)	83
Högskolan Dalarna	Sport Management	51
Högskolan i Halmstad	Idrottsvetenskapligt program	90
Linnéuniversitetet	Coaching och Sport management, IDV program	45
Linnéuniversitetet	Fysisk aktivitet - hälsa - friluftsliv, IDV program	45
Malmö högskola	Idrottsvetenskapligt program (3 inr)	81
Mittuniversitetet	Idrottsvetenskapligt program	54
Mittuniversitetet	Sportteknologi - Innovativ produktutveckling - inr. sport	22
Södertörns högskola	Sport Management	50
Umeå universitet	Idrottsvetenskapliga programmet (2 inr)	93
Umeå universitet	Ledarskaps- och coachingprogrammet	-
Örebro universitet	Idrott med inriktning fysiologi och medicin	8
Örebro universitet	Programmet Management in Sport and Recreation	25
Örebro universitet	Tränarprogrammet	25
Summa		752

Källa: VHS 2010

Tabell 1.2 Idrottsutbildningar på magister- och masternivå 2010 (antagna i antal)

Lärosäte	Utbildningsprogram	Antagna
Lunds universitet	Masterprogram i idrottsvetenskap (2 inr)	22
Malmö högskola	Idrottsvetenskap: Idrott i förändring, magisterprogram	1
Malmö högskola	Idrottsvetenskap: Idrott i förändring, masterprogram	7
Mittuniversitetet	Internationellt masterprogram i sportteknologi	-
Umeå universitet	Magisterprogram i idrottsmedicin	20
Umeå universitet	Masterprogr. i ledarskap och org. Sport Management	-
Umeå universitet	Senare del av Idrottsvetenskapliga programmet (3 inr)	2
Umeå universitet	Senare del av Psykologprogr. med inriktning mot idrott	-
Summa		52

Källa: VHS 2010

Tabell 1.3 Utbildningar med idrottsinriktning 2010 (antagna i antal) (ej mag. & mast.)

Lärosäte	Utbildningsprogram	Antagna
Högskolan Dalarna	Mediekommunikationsprog. - Idrott, medier och PR	25
Högskolan i Halmstad	Professionellt idrottsutövande - inriktning golf	8
Högskolan i Halmstad	Biomekanikingenjör inr. innovation och sport 1 (vår)	0
Högskolan i Halmstad	Psykologi programmet - inriktning arbete och idrott	60
Umeå universitet	Psykologprogrammet med inriktning mot idrott	15
Summa		108

Källa: VHS 2010

Tabell 2.0 Idrottslärarutbildningar 2010 (antagna i antal)

Lärosäte	Utbildningsprogram	Antagna
Gymnastik- och idrottshögskolan	Läraryrket	60
Göteborgs universitet	Läraryrket, Idrott och hälsa	25
Högskolan Dalarna	Läraryrket - Idrott senare åldrar (2 inr)	30
Högskolan i Gävle	Läraryrket inr idrott och hälsa	26
Högskolan i Halmstad	Läraryrket - inr. lek, rörelse, idrott och hälsa	25
Högskolan Kristianstad	Läraryrket - äldre barn och ungdomar - Idrott och hälsa	20
Karlstads universitet	Lärare, Idrottsvetenskap	30
Linnéuniversitetet	Läraryrket - idrott (5 inr)	72
Malmö högskola	Läraryrket, Idrott och fysisk bildning (2 inr)	70
Stockholms universitet	Läraryrket med inr. mot idrott (3 inr) (vår och höst)	225
Umeå universitet	Läraryrket - Idrott och hälsa	45
Uppsala universitet	Läraryrket Idrott och hälsa (vår)	70
Örebro universitet	Läraryrket, inriktning idrott och hälsa	80
Summa		778

Källa: VHS 2010

Tabell 3.0 Hälsoutbildningar 2010 (antagna i antal) (ej mag. & mast.)

Lärosäte	Utbildningsprogram	Antagna
Blekinge tekniska högskola	Folkhälsovetenskap med inr. samhällsplanering	77
Gymnastik- och idrottshögskolan	Hälsopedagogprogrammet	30
Göteborgs universitet	Folkhälsovetenskapligt program med hälsoekonomi	55
Göteborgs universitet	Hälsopromotionsprogrammet (2 inr)	100
Högskolan i Gävle	Hälsopedagogiska programmet (vår och höst)	140
Högskolan i Halmstad	Folkhälsovetenskapligt program	39
Högskolan i Halmstad	Hälsopedagogiskt program	40
Högskolan i Skövde	Hälsocoach (3 inr)	155
Högskolan Kristianstad	Folkhälsovetenskapligt program	35
Högskolan Väst	Hälsovetare med inriktning mot hälsopromotion	65
Karlstads universitet	Hälsa och wellness	44
Karolinska institutet	Folkhälsovetenskapsprogrammet	48
Linnéuniversitetet	Hälsovetenskapliga progr., inr. biovetenskap (2 inr)	52
Luleå tekniska universitet	Hälsovägledning	38
Malmö högskola	Folkhälsovetenskapliga programmet	54
Mittuniversitetet	Programmet för Hälsa och Rehabilitering i arbetslivet	70
Mittuniversitetet	Projektledarutbildning - inriktning folkhälsovetenskap	21
Mälardalens högskola	Folkhälsovetenskapliga programmet	54
Sveriges Lantbruksuniversitet	Mat & Hälsa - kandidatprogram	-
Örebro universitet	Hälsoutvecklingsprogrammet	45
Summa		1162

Källa: VHS 2010

Tabell 4.0 Idrottsrelaterade utbildningsprogram i Sverige 2010

Utbildningstyp	Antal utb.	Antal antagna
Idrottsvetenskapliga utbildningar	16	752
IDV-utbildningar på magister- och masternivå	8	41
Utbildningar med idrottsinriktning (idrott ej huvudfokus)	5	108
Idrottslärarutbildningar	13	778
Hälsoutbildningar (ca - ej omvårdnadsutb.)	20	1162
Summa	61	2841

Källa: VHS 2010